

CORPUS

700 ANYS

Amichs, ja estem en condicions d'afirmar que el 700 aniversari de la celebració del Corpus Christi a la ciutat de Barcelona passarà sense pena ni glòria, i no *relucirá más que el sol*, per més que l'Ajuntament –devot com és– hagi organitzat un voluntariós programa virtual i tingui previst allargar la cosa “fins a finals de 2021”. I fot-li, que és de Reus!

Com diuen els experts municipals, “tota la celebració es farà amb prudència, amb actes no presencials però que intentaran reproduir tot l'encant de la festa”. Veure com la prudència s'implementa en la programació de xeflis i, àdhuc, s'empodera de la vida ciutadana ja seria prou per compensar-nos de tanta malenconia com ens aclapara.

I l'ou? Segons la mateixa informació municipal¹, balla només a la Catedral i als Jardins de Rubió i Lluch (entre Carme i Hospital, on hi ha la Biblioteca de Catalunya), però no-de-forma-presencial, intuïm que per consell dels mateixos experts que tan prudentment obren discoteques.

I ara segur que us pregunteu, punyeteros com sou: si aplegar gernacions no havia pas estat la característica de les darreres 200 edicions de l'ou com balla, què dimonis s'esperaven, just aquest any?

Carrer del Bisbe, ahir

St. Felip Neri, ahir (una mica abans)

Per acabar-ho d'adobar, aquest mateix matí, a les 11, la Catedral de Barcelona anunciava pel tuítert (@catedralbcn) que l'ou no només ja balla (hi ha un vídeo i tot), sinó que es podrà veure (!!!) d'avui a dissabte, de 10 a $\frac{3}{4}$ de 8, i el diumenge de 10 a $\frac{3}{4}$ de 2. En definitiva, un nou èxit espaterrant de la coordinació interestamental.

¹ https://guia.barcelona.cat/ca/detall/l-ou-com-balla-2020-corpus-dates_99400652619.html

Així que, des d'una perspectiva rigorosament ovoide, ens trobem sumits en el desconcert, davant del pitjor Corpus d'ençà que el 1777 es va suspendre la processó degut a una tempesta de fang, per a gran esglai de misser Rafael d'Amat i de Cortada, Baró de Maldà.

El Baró de Maldà va néixer i viure al palau familiar del carrer del Pi, 5, on els més granadets recordareu que hi havia el cinema (als 80 hi feien sessions dobles de pel·lis *d'art i assaig*, que en dèiem) i sobretot, les Galeries i la botiga de mobles, totes tres amb el nom de la Baronia.

La fama del Baró no li ve pas de ser nebot del Virrei Amat ni antecessor directe del fatu d'en J.L. Vilallonga, sinó del fet d'haver escrit des del 1769 fins al 1819 un dietari sorprenent, el conegut *Calaix de sastre*. En ell explica “*tot quant và succehint en Barcelona y vehinàt (...) per divertiment de l'Autor, y sos oyents*”.

En vida del Baró el *Calaix* mai no va ser publicat, i ha estat gràcies a la tasca silent, pacient i titànica d'en Ramon Boixareu, pallarès i culer de pedra picada traspassat aquest mes de gener, que podem gaudir d'una acurada selecció en 11 esplèndids volums de les 26.000 pàgines de què consta el manuscrit.

El *Calaix* és un evident precursor del periodisme local, el de ressenyes puntuals d'esdeveniments i de gasetilles amb els ecos de societat. La seva qualitat i densitat literària ha estat però més discutida: Boixareu esmenta –i no esmena– l'opinió de Joan Fuster, per a qui “un patracol tan important (...) només revela que el Baró de Maldà era *tonto*”. En canvi, Pla, no sense blasmar-ne la “total incultura”, el considerava “un escriptor autèntic, capaç de sentir directament la vida”.

De fet, el Baró tenia una dèria, que era escriure cada dia, i una passió, la xocolata desfeta (amb llet o *ambsense*): qui sap si en honor seu el temple de la xocolata a Barcelona es troba just a tocar del Palau Maldà, al carrer de Petritxol (*Capritxol*, segons el meu fill petit).

Fixem-nos en l'entrada referida al sopar de la segona nit de la festa pel doble casament d'una filla i un fill seus, el 12 de desembre de 1798:

“Lo sopar no era gens escàs en verdura, sopes ab caldo, peixos ab suc i perbullit; rostits i altres vàries frioleres, presidint en la taula les garrafes i ampolles ab aigua i vi. Mes, com jo ja havia pres xocolate –que sempre l'acostumo a pendre matins i tardes, tenint a mon poder en la peça pintada del menjador los sucres esponjats o bolados; les assafates plenes de bescuits; neules torrades; ensiamades, melindros i sabatilles–, com pare de la mestressa vaig pendre de lo que se'm va acomodar, i métalas callando, havent molt minorat la dosis en lo sopar...”

Junt amb la xocolata (i en general el menjar i beure), l'altra devoció del Baró era la religiosa. Tot i que pel maig acostumava a marxar de Barcelona per anar a passar els mesos d'estiu a la torre... d'Esplugues!, té alguna entrada del *Calaix* relativa a la festivitat del Corpus. De l'ou com balla en fa una referència de passada el 3 de juny de 1790, parlant del muntatge a la Catedral:

“En lo reixat del taulell de l'Obra, en los claustros de la catredal, quedava guarnit en est any lo Pas de Moisès, quan Déu envià lo mannà als israelites, figurada una tenda, ab los del Poble de Déu, i lo mannà, com gotes, que cau del cel, (...) ab un *medallón* sobre, i raigs ab querubins, tres dalt i tres baix, ab un ninyo al mig adornant tot lo reixat, (...) qual cuida l'obrer de la taula de l'Obra, en lo de l'ou, i demés enramada en lo safareig...”

Però el que el captivava era sobretot la *professó* de Sta. Maria del Pi, la seva parròquia. El 10 de juny del mateix 1790, celebrada a la fi de la vuitena del Corpus:

“Havent fet prou bona tarda, se féu la professó de la parroquial i glésia del Pi, lluïdíssima per tant número de banderes i atxes que hi anaven en obsequi del Ssm. Sacrament (alabat sia per a sempre. Amén); havent-hi anat la música de l'Artilleria ab lo bombo, i la dels Suïssos ab tambor, platets i pandero ab cascavells, que era gran tabola;”

I com que el Baró era un home catòlic, apostòlic i romà, no es podia estar d'afegir tot seguit:

“que la més de la gent posava més l'atenció en estes músiques que al principal objecte de la professó; i molt poca, o ninguna, la devoció i modèstia en moltíssims, per no reflexionar com deuen al misteri tan gran de Cristo Senyor Nostre Sacramentat; i és llàstima que succeësquia en aquesta ciutat de Barcelona, corrompent-se de dia en dia les costums de molts com hi ha, tant d'aquí com de fora.”

Ciudadans de Barcelona *sense modos ni costums*, visca l'ou com balla, i endavant les atxes!!!

